

Τα πάθη της φιλαργυρίας, της οργής και της λύπης

[Ορθοδοξία](#) / [Πατερική Θεολογία](#)

[Όσιος Νείλος Σόρσκυ](#)

Η φιλαργυρία

Το πάθος της αποκτήσεως πλούτου, είπαν οι Πατέ-ρες, είναι εκτός της ανθρώπινης φύσεώς μας και οφείλεται στην έλλειψη της πίστεως και την αρρωστημένη σκέψη του ανθρώπου. Γι' αυτό χρειάζεται όχι λίγος αγώνας για την καταπολέμηση αυτού του πάθους, εάν θέλουμε με την πρέπουσα επαγρύπνηση στον εαυτό μας να επιτύχουμε την αληθινή σωτηρία και τον φόβο του Θεού στη ζωή μας. Εάν αυτό το πάθος ριζώσει μέσα μας γίνεται τυραννικότερο από όλα· και εάν εμείς υποδουλωθούμε στις συμβουλές και συνήθειές του, χάσαμε τα πάντα, διότι λέει και ο Απόστολος, ότι «Ρίζα γαρ πάντων των κα-κών έστιν η φιλαργυρία» (Α' Τιμ. 6, 10), δηλ. της οργής, της λύπης και όλων των άλλων.

Μάλιστα και ειδωλολατρεία την ονόμασε, διότι πολλοί εξαιτίας της φιλαργυρίας εξέπεσαν όχι μόνο από τη χριστιανική ζωή, αλλά ζημιώθηκαν ψυχικά και σωματικά, όπως μας λέει η Α-γία Γραφή. Και οι Πατέρες λένε ότι, όποιος συγκεν-τρώνει χρυσό και άργυρο και ελπίζει στον εαυτό του, δεν πιστεύει στον Θεό, ο Οποίος φροντίζει και γι' αυτόν.

Γι' αυτό να φυλασσόμαστε από αυτό το πάθος, το οποίο οδηγεί τη ψυχή στην απώλεια και την καταστρο-φή, και να προσευχόμαστε στον Θεό να διώξει από κοντά μας το πονηρό αυτό πνεύμα της φιλαργυρίας. Και όχι μό-νο από άργυρο και χρυσό να προφυλαγόμαστε, αλλά και από κάθε εξωτερικό και αναγκαίο αντικείμενο, τα οποία μας οδηγούν στην πλεονεξία, όταν ζητάμε περισσότερα από όσα χρειαζόμαστε. Όπως π.χ. την απόκτηση πολλών ενδυμάτων, υποδημάτων, κελίων, διαφόρων σκευών και άλλων. Όλα τα αναγκαία για τη ζωή μας να μην είναι πολυτελή και ακριβά διότι και εξαιτίας αυτών πέφτουμε στις κοσμικές συνήθειες. Ενώ η αληθινή απάρνηση της φιλαργυρίας, της πολυκτημοσύνης και επιθυμίας αυτών είναι όχι να μην αποκτούμε περιουσία, αλλά να μην προσκολλώμεθα στα παρόντα και μάταια πράγματα αυτού του βίου. Αυτή η αποδέσμευση από τα γήινα μάς βοηθεί για την ψυχική μας καθαρότητα.

Η οργή

Εάν μας ενοχλεί ο λογισμός της οργής και μας πιέζει να σκεπτόμαστε το κακό και

να ανταποδώσουμε με το κακό πάλι αυτόν που μας έβλαψε, τότε να σκεπτόμαστε τον λόγο του Κυρίου, ο οποίος λέει: «Εάν δε μη αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, ουδέ ο πατήρ υμών αφήσει τα παραπτώματα υμών» (Ματθ. 6, 15). Συνεπώς, λοιπόν, αυτός που θέλει να συγχωρηθούν οι αμαρτίες του, είναι υποχρεωμένος πρώτα να συγχωρήσει με την καρδιά του τον αδελφό του. Διότι έτσι μας δίδαξε ο Θεός να ζητάμε συγχώρηση των πταισμάτων μας. Και εάν δεν συγχωρήσουμε εμείς τότε είναι φανερό ότι ούτε και τα δικά μας αμαρτήματα θα συγχωρηθούν. Με αυτή την έννοια πρέπει να κατανοήσουμε και τον λόγο των Πατέρων, ότι η προσευχή του οργιζόμενου δεν είναι ευπρόσδεκτη, έστω και να είχε την δύναμη αυτός να αναστήσει ένα νεκρό.

Οι Πατέρες είπαν αυτό το λόγο όχι ότι ένας οργίλος άνθρωπος δεν μπορεί να αναστήσει νεκρό, αλλά για να δείξουν το μέγεθος της θεομίσητης προσευχής του. Γι' αυτό με κανένα τρόπο δεν πρέπει εμείς να οργιζόμαστε, ούτε να κάνουμε κάποιο κακό στον αδελφό μας, όχι μόνο με το έργο ή με το λόγο, αλλά ούτε και με την αλλοίωση του προσώπου μας. Διότι μπορεί κάποιος και μόνο με το βλέμμα του να περιφρονήσει τον αδελφό του, όπως είπαν οι Πατέρες.

Ενώ η τελεία νίκη κατά των λογισμών της οργής είναι να προσευχόμαστε για τον αδελφό, ο οποίος μας σκανδάλισε, όπως συμβουλεύει ο Αββάς Δωρόθεος λέγοντας τα εξής: «Θεέ μου, βοήθησε τον αδελφό μου και με τις ευχές του σώσόν με τον αμαρτωλόν. Διότι το να προσευχόμαστε για τον αδελφό μας σημαίνει αγάπη και συμπάθεια, ενώ το να καλούμε σε βοήθεια τις προσευχές του σημαίνει ταπείνωση». Ακόμη να τον ευεργετούμε, ό-σο είναι δυνατόν, διότι έτσι εκπληρώνουμε την εντολή του Κυρίου, που λέει: «Αγαπάτε τους εχθρούς υμών..., καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς και προσεύχεσθε υπέρ των επηρεαζόντων υμάς και διωκόντων υμάς» (Ματθ. 5, 44).

Αυτούς που εφαρμόζουν αυτά ο Κύριος τούς υποσχέθηκε όχι μόνο τη Βασιλεία των ουρανών, κάποια ανάπαυση ή χάρισμα σαν τα παρόντα, αλλά την ίδια την κληρονομιά της υιοθεσίας, διότι λέγει «Όπως γένησθε υιοί του πατρός υμών του εν τοις ουρανοίς» (Ματθ. 5, 45). Και ο ίδιος ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, ο οποίος θέσπισε αυτή την εντολή και υποσχέθηκε αυτή την μεγάλη ανταπόδοση, εξετέλεσε τα όσα δίδαξε, δίνοντας σε εμάς ως παράδειγμα τον Εαυτό Του, ώστε και εμείς να Τον μιμηθούμε, όσο είναι δυνατόν. Πόσες τιμωρίες υπέμεινε Αυτός από τους Εβραίους για εμάς τους αμαρτωλούς και ό-χι μόνο δεν οργίστηκε, αλλά προσευχόταν γι' αυτούς στον Ουράνιο Πατέρα Του λέγοντας: «Πάτερ, άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τί ποιούσι» (Λουκ. 23, 34). Το ίδιο και όλοι οι άγιοι βάδισαν αυτή την οδό και απέκτησαν την θεία Χάρι προσφέροντας στους διώκοντας αυτούς το κα-λό αντί του κακού. Επίσης προσεύχονταν γι' αυτούς και σκέπαζαν τα

αμαρτήματά τους, όταν τους έβλεπαν να τα κάνουν και τους δίδασκαν με ακακία και συμπάθεια.

Η λύπη

Πολύν αγώνα έχουμε να κάνουμε εναντίον του πονη-ρού πνεύματος της λύπης, το οποίο οδηγεί τη ψυχή στην απελπισία και την απώλεια. Εάν προέλθει κάποια λύπη από τους ανθρώπους, πρέπει να την υπομένουμε με χαρά, ενώ γι' αυτούς, που μας λύπησαν να προσευχόμαστε, όπως είπα προηγουμένως, έχοντας υπ' όψιν μας ότι, όσα μας συμβαίνουν, δεν γίνονται χωρίς την παραχώρηση του Θεού. Όλα όσα μας στέλνει ο Κύριος, τα στέλνει μό-νο για την ωφέλεια και σωτηρία της ψυχής μας.

Ίσως στην αρχή μας φανεί ότι δεν μας προκαλούν καμμία ωφέ-λεια, αργότερα όμως θα καταλάβουμε, ότι μας είναι ωφέλιμο αυτό που επιτρέπει σε εμάς ο Θεός και όχι αυτό που θέλουμε εμείς να γίνει. Έτσι λοιπόν, να μη σκεπτόμαστε ανθρώπινα, αλλά να πιστεύουμε με σιγουριά ότι ο ακοίμητος οφθαλμός του Θεού όλα τα βλέπει και τίποτε δεν γίνεται χωρίς τη θέλησή Του. Από τον πλούτο του ελέους Του μας συμβαίνουν αυτές οι καταστάσεις και οι πειρασμοί, διότι με την υπομονή μας θα αξιωθούμε των ουρανίων ανταμοιβών, διότι χωρίς πειρασμούς κανείς δεν στεφανώθηκε ποτέ. Γι' αυτό λοιπόν, να προσφέρουμε στον Θεό δοξολογία για όλα, διότι Αυτός είναι ο Δοτήρας και Σωτήρας μας, όπως λέει ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος: *«Στό-μα, το οποίον δοξολογεί τον Θεό, είναι ευπρόσδεκτο στον Θεό και καρδιά που από το βάθος της ευχαριστεί τον Θεό, κατοικεί τότε μέσα της η Χάρις».*

Επί πλέον να αποφύγουμε τις μεμψιμοιρίες και κατακρίσεις εναντίον αυτών που μας λύπησαν και να προσευχόμαστε γι' αυτούς, όπως λέει ο ίδιος ο άγιος: Ο Θεός υπομένει όλες τις αδυναμίες του ανθρώπου, ενώ αυτός που κατηγορεί το συνάνθρωπό του πάντοτε, δεν θα παραμείνει απαίδευτος. Πρέπει όμως να έχουμε τη ψυχο-σωτήρια λύπη για τις αμαρτίες που διαπράξαμε, έχοντας ελπίδα με τη μετάνοιά μας στον Θεό και γνωρίζοντας ότι δεν υπάρχει αμαρτήμα το οποίον να νικά τη φιλαν-θρωπία του Θεού, ο οποίος συγχωρεί όσους ειλικρινά με-τανοούν και προσεύχονται σ' Αυτόν.

Αυτή η λύπη είναι συνδυασμένη με τη χαρά (χαρμολύπη) και ανάβει στον άνθρωπο τον πόθο για κάθε τι το πνευματικό και του χα-ρίζει υπομονή στις δοκιμασίες του. *«Η γαρ κατά Θεόν λύπη, λέει ο Απόστολος, μετάνοιαν εις σωτηρίαν αμεταμέλητον κατεργάζεται· η δε του κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται»* (Β' Κορ. 7, 10). Συνεπώς λοιπόν, την κατά Θεόν λύπη να επιζητούμε διότι επιφέρει εσωτερική ανάπαυση, ενώ την προερχόμενη από τον σατανά λύπη να την απομακρύνουμε από την καρδιά μας, καθώς και όλα τα άλλα πάθη, με την προσευχή, την ιερή ανάγνωση και την μετάληψη των Αχράντων Μυστηρίων. Η λύπη που δεν

προέρχεται από τον Θεό και για την αγάπη του Θεού, εί-ναι αιτία όλων των κακών και, εάν δεν ελευθερωθούμε απ' αυτήν, αμέσως μας κυριεύει η απελπισία, ενώ η ψυχή μας ερημώνεται από την Χάρι, κυριεύεται από την ακηδία και δεν επιθυμεί να προσεύχεται και να διαβάζει τα ιερά βιβλία.

<http://bit.ly/18cycfx>